

AALBORGHUS GYMNASIUM

Religionfagets metoder

En kort introduktion

Indhold

1) Hvor og hvornår skal du italesætte metoder i din SRP?	2
2) Metoderne i religionsfaget.....	3

1) Hvor og hvornår skal du italesætte metoder i din SRP?

En vigtig del af din SRP er, at du skal gøre dig overvejelser om de faglige metoder, du har brugt i besvarelsen af opgaven. Det vil sige, at du skal gøre dig tanker om, hvordan de forskellige faglige værktøjer bidrager i din opgavebesvarelse. Det er et af de faglige mål, du bliver bedømt på til eksamen.

Metodeovervejelser skal indgå følgende steder:

- 1) I din problemformulering: Her skal du beskrive, hvilke metoder, du forestiller dig, er relevante for at besvare dit hovedspørgsmål og underspørgsmål. Se mere om problemformuleringen her: <http://aalborghus.dk/stx/akademisk-skrivning/5-skrivedag/>
  - 2) I din SRP: I sidste del af din indledning (det der på Skrivetag 4 kaldes OVERBLIK) bør du præsentere, hvilke metoder og materialer der benyttes i opgaven. Se mere om indledningen her: <http://aalborghus.dk/stx/akademisk-skrivning/4-skrivedag/>
  - 3) Til den mundtlige eksamen: Metode og videnskabsteori skal både være en del af det ca. 10-minutter lange oplæg, du skal holde i starten af eksaminationen, og den efterfølgende samtale med eksaminator og censor. En rigtig god tilgang til at tale om metode og videnskabsteori er den Videnskabelige Basismodel, du blev introduceret for på Skrivetag 6: <http://aalborghus.dk/stx/akademisk-skrivning/6-skrivedag/>
- Alle kravene til det mundtlige oplæg findes her: http://aalborghus.dk/wp-content/uploads/2020/01/SRP-Det-mundtlige-opl%C3%A6gs-struktur-og-indhold_2020.pdf
  - Alle kravene til den skriftlige opgave findes her: http://aalborghus.dk/wp-content/uploads/2020/01/SRP-Den-skriftlige-opgaves-struktur-og-indhold_2020.pdf

På de følgende sider præsenteres kort nogle af de væsentligste metoder i religionsfaget. Dette er tænkt som inspiration og kan altså ikke stå i stedet for dybdegående vejledning, så sørg altid for at få diskuteret metoder med dine vejledere.

2) Metoderne i religionsfaget

Følgende teorier og modeller er fra religionsfaget og dermed et konkret bud på religionsfaglig metode. Nogle af modellerne og teorierne er beskrevet nærmere i diverse grundbøger – andre kan du blive klogere på ved at snakke med din vejleder.

Overordnet kan man sige:

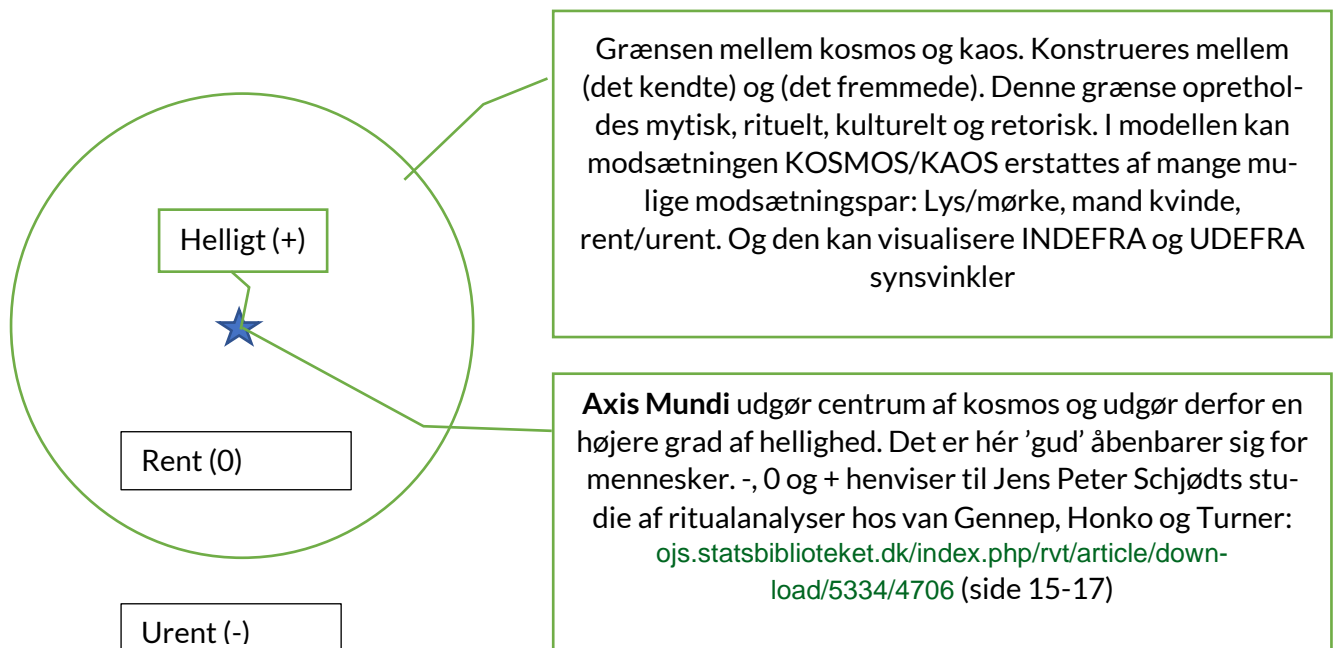
Nogle af metoderne kan bruges med *humanistisk* indfaldsvinkel og handler dermed primært om *det religiøse indhold*. Metoden svarer da på spørgsmålet: *Hvad er religion?*

Andre metoder bidrager til en *samfundsvidenskabelig* vinkel og handler om religionernes *funktion*. Disse metoder svarer på spørgsmålet: *Hvad gør religion?*

Nogle metoder kan bidrage til både humanistisk og samfundsvidenskabelig vinkel.

Når man arbejder religionsfagligt, veksler man typisk imellem disse to grundlæggende forskellige indfaldsvinkler.

KOSMOS-model

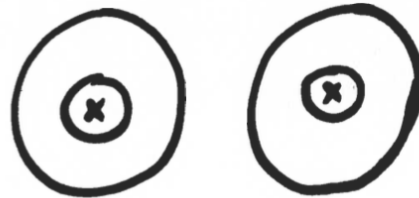
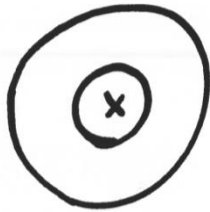

En model af hvad myter gør og hvad religioner gør: Skaber kosmos ud af kaos og opretholder en adskillelse af kosmos og kaos igennem ritualer, dogmer, religiøse fortællinger, etik, helligsteder mm.

Indholdet af kosmosmodellen defineres ud fra det religiøse udtryk; der er forskellige bud på, hvad der er helligt, profant, kaos og kosmos. Der er altid særlige regler/adfærd forbundet med det hellige (det særlige), hvilket adskiller det fra det profane (det almindelige, dagligdags).

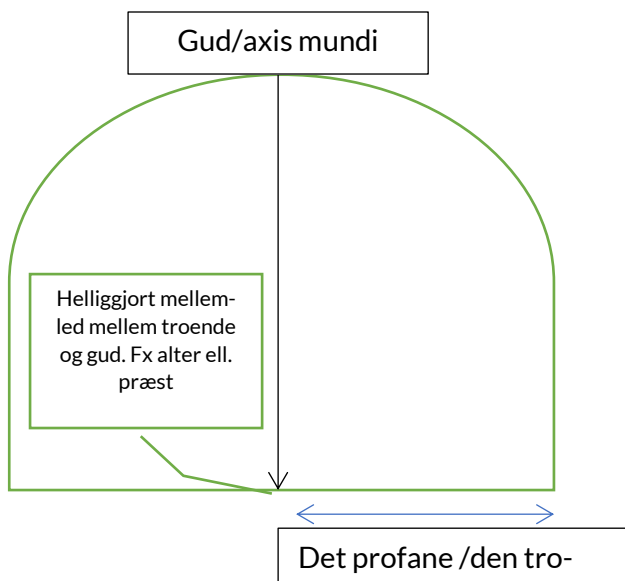
Modellen kan blandt andet kaste lys over konflikter, som udspringer af forskellige bud på, hvad der er helligt og profant (muhammedtegninger – ytringsfrihed)

Oplagt at koble sammen med overgangsritualet, hvor man i liminalfasen er tættest på det hellige og dermed har en særligt reguleret adfærd og religiøse specialister i spil – man har overskredet grænsen mellem det profane og det hellige.

Kommunikationsmodel

Den følgende model bruger jeg til kommunikative ritualer – offer, bøn etc. Og til at illustrere forholdet mellem gud og mennesker. Jeg fortæller eleverne at de kan forestille sig kosmosmodellen set fra siden.

FRELSESLÆRE

Fra Per Bildes "En religion bliver til"

Opret skema til inddeling af religionens

Hvorfra: Menneskets udgangspunkt (synder, uvidende, frafalden, væk fra gud...) - PROBLEMET

Hvortil: Religionens/troens mål (frelse, velsignelse, indsigt, enhed med guden...) - LØSNING

Hvordan: Religionens krav. Her ud fra kan man analysere videre på PARADIGMER/IDEOLOGIER, såsom *modernisme, sekularisme, fundamentalisme, traditionalisme* - METODE

FRELSENS
- Hvorfra?
- Hvortil?
- Hvordan?

Smarts 7 dimensioner

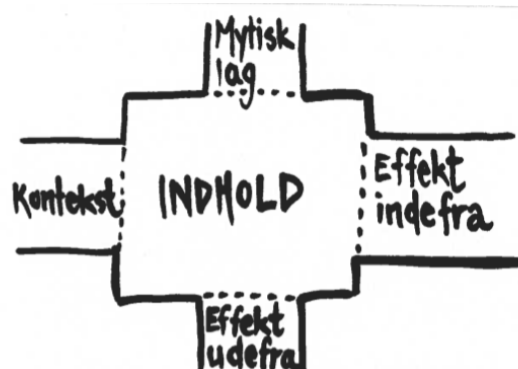
Kan bruges til at sammenligne specifikke dimensioner i forskellige religioner eller som en skabelon til redegørelse for indholdet af en bestemt religion. En model der giver et bud på, hvad religion er/indeholder – en religionsdefinition.

Ritualkrydset

Ritualets hvorfor: Kontekst, mytiske lag, hvad gør ritualet (effekt) – udefra og indefra

Ritualets indhold: Hvornår, hvor, hvem, hvad, hvordan – herunder evt faser i overgangsritual

Sikrer at man får belyst ritualet fra forskellige vinkler.

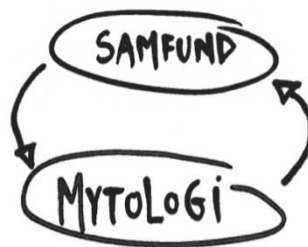
Myteteori

Kaos til kosmos

Særligt privilegerede talesituationer

Klassifikationer

Skaber verden eller nulstiller skabelsen

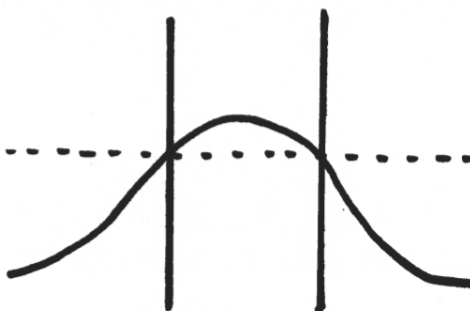

Tre ritualtyper

Regelmæssigt vedligeholdelsesritual, afværgeritual, overgangsritual.

Overgangsritual

Udskillelsesfase (sakralisering), liminalfase (højdepunkt, effektuering, hellighed, farlighed, kontrol) og inkorporationsfase (ny status, vender tilbage til det profane).

Tre måder at læse helligskrifter

Historisk/kritisk, symbolsk og fundamentalistisk læsning.

Særligt for *Buddhisme*

Nirvanisk, karmisk og apotropæisk buddhisme

Tre forskellige måder at praktisere buddhisme med hver sin frelseslære.

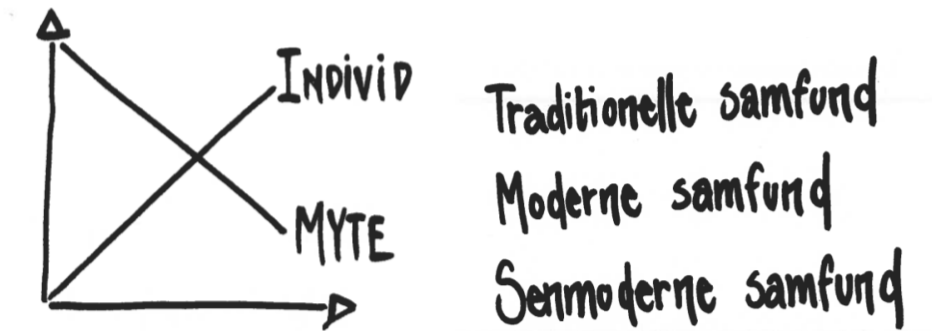

Særligt for kristendom

De tre samfundstyper

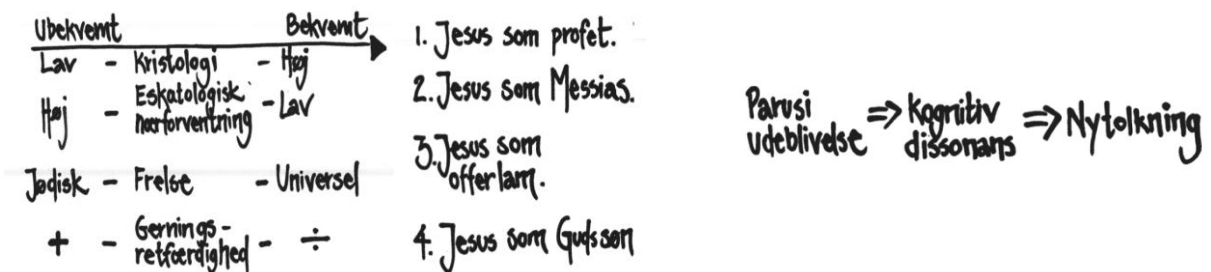
Det traditionelle, moderne og senmoderne samfund – og begrebet samtidighed.

Per Bilde modellen (Den historiske Jesus)

4 stadier i jesusbevægelsens udvikling: Jesus som eskatologisk profet, messias, offerlam samt Guds søn og hele verdens frelser.

Motor i udvikling: Eskatologisk nærforventning -> Parusiudeblivelse -> Kognitiv dissonans -> Omfortolkning

Etiske grundpositioner

Forskellige holdninger til næstekærlighed og hvem "næsten" er.

Særligt for Islam

Jan Hjärpe-model vs. Forskellige former for islam-model

Traditionalisme, modernisme, fundamentalisme og sekularisme

